

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ
ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
за учебната 2017/2018 година**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Приобщаващото образование е всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане на индивидуалността и разнообразието от потребности на всяко дете, насоченост към ресурсите на децата, както и създаване на възможности за развитието и активното им участие в живота на училищната общност.

Настоящата програма очертава цели, задачи и мерки за предоставяне от ПГМЕТТ „Христо Ботев“ – Шумен на равни възможности за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи.

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такава подкрепа съобразно своите лични интереси и потребности.

Програмата е разработена в съответствие с разпоредбите на ЗПУО, Наредбата за приобщаващото образование, Областната стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в област Шумен (2017-2019), международни и национални стратегически документи:

- Международна конвенция за правата на детето;
- Световна програма на ЮНЕСКО ”Образование за всички”;
- Национална стратегия на детето 2008-2018;
- Закон за защита от дискриминация.

Програмата е насочена към най-уязвимите групи ученици и тези, изложени на риск от дискриминация – с хронични заболявания, от малцинствен произход, в риск от отпадане от образователната система, сираци или лишени от родителска грижа по други причини, настанени в институции, с изявени дарби и с други идентифицирани потребности.

II. ПРИНЦИПИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Гарантиране на правото на всеки ученик на достъп до качествено образование;
2. Гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
4. Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че ученикът да развие максимално своя потенциал;
5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на училището;

6. Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища – управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на учениците;

7. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училище, ученици, семейство и общност;

8. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на учениците в дейността на училището;

9. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на учениците за живот в приобщаващо общество;

10. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на учениците и в зависимост от спецификата на обществения живот.

III. ЦЕЛИ

Основна цел на училищната програма е осигуряване на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всеки ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.

1. Изграждане на позитивен организационен климат и създаване на условия за обхващане на уязвимите групи ученици и ученици с изяви дарби и развитие на техния потенциал.

2. Идентифициране на индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

3. Определяне на уязвимите групи ученици и прилагане на разнообразни мерки, съобразени със спецификата на всяка от групите.

4. Изграждане и поддържане на тон на партньорство с родителите.

5. Успешно интегриране на деца и ученици в мултикултурна образователна среда.

6. Успешно завършване на средно образование и придобиване на професионална квалификация от ученици от рискови групи през учебната 2017/2018 година.

IV. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1. ОБЩА ПОДКРЕПА

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ПГМЕТТ „Христо Ботев“ за координатор е определен педагогическият съветник.

Общата подкрепа в училището се осъществява от класни ръководители, учители, педагогически съветник и други специалисти при необходимост. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик и включва екипна работа между отделните специалисти.

МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

1. Гарантиране на участие и изява на всички ученици в училището.

2. Организиране на дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения, занимания по интереси, участие в проекти, програми, форуми, състезания по професии и в други изяви.

3. Библиотечно-информационно обслужване.

4. Грижа за здравето.

5. Поощряване с морални и материални награди.
6. Кариерно ориентиране на учениците.
7. Изграждане на позитивен психологически климат. Прилагане на координирани и последователни усилия за осигуряване на благоприятна образователна среда, създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация.
8. Ранно оценяване на риска от обучителни затруднения на учениците с оглед превенцията им.
9. Допълнително обучение по учебни предмети.
10. Допълнителни консултации.
11. Изготвяне на анализ и оценка на индивидуалните потребности на учениците с цел установяване на необходимост от допълнителна подкрепа.
12. Изготвяне на индивидуален план за действие при необходимост.

2. ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА

Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните потребности на учениците.

Оценката на способностите се извършва след подадено заявление от родител от сформирани екип от специалисти, съобразно необходимостта в конкретния случай.

Оценката на децата със специални образователни потребности се потвърждава от Регионалния център за подкрепа на приобщаващото образование.

Децата и учениците, за които може да се поиска допълнителна подкрепа са от следните уязвими групи:

- със специални образователни потребности;
- с хронични заболявания;
- в риск;
- с изявени дарби.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна и обща и специализирана подкрепяща среда;
- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за всяко конкретно дете и ученик. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако училището препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към ДСП по местоживеее на детето с цел социалните служби да окажат съдействие в работата с родителите за осъзнаване на потребностите на детето и мотивирането им.

МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА

1. Сформиране на екип от специалисти, който да изготви оценка на детето или ученика.
2. Оценяване на индивидуалните потребности на детето или ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.
3. Изготвяне на оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа.

4. Изготвяне на план за допълнителна подкрепа за личностно развитие след установяването и одобряването на необходимостта от такава.

5. Предоставяне на условия за равен достъп до образование чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда.

6. Изграждане при необходимост на специализирана подкрепяща среда.

7. Осигуряване на необходимите педагогически специалисти за допълнителна подкрепа.

8. Осигуряване на възможност за гъвкава и динамична организация на средата според различните потребности на децата.

9. Изготвяне при необходимост на индивидуални учебни планове и програми.

3. ЕКИП ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора на училището за конкретно дете или ученик за оценка на потребността от допълнителна подкрепа при индикации за СОП, при деца и ученици с изявени дарби или в риск за всяка учебна година.

В екипа участват педагогически съветник, логопед, ресурсен учител, както и други специалисти, според индивидуалните потребности на детето.

Екипът осъществява дейностите по допълнителната подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, ако се потвърди необходимостта от такава.

Екипът за подкрепа за личностно развитие изготвя два пъти годишно доклад до директора, съдържащ оценка за развитието на ученика, за постигнатите цели и за резултатите от обучението, за използваните педагогически средства и методи на работа.

Директорът на училището изпраща за одобрение до директора на Регионалния център за приобщаващо образование решението за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете или ученик с индикации за СОП, изготвено от конкретния екип за подкрепа за личностното развитие, сформирани за извършване на оценката.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Определяне на координатор и членове на координиращия екип за организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие	15.09.2017 г.	Директор	
Организиране на групи и клубове за занимания по интереси	Целогодишно, по график на проект „Твоят час“	Класни ръководители, учители	
Включване на учениците в организирани образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности	Целогодишно	Класни ръководители, педагогически съветник, учители	
Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и олимпиади	Целогодишно	Учители, координиращ екип	
Разглеждане на теми, свързани с превенция на насилието и тормоза	Целогодишно	Класни ръководители, педагогически	По програма, съобразена с графика за

		съветник	провеждане на час на класа
Провеждане на обучения, свързани с превенция на агресията и тормоза и за развитие на толерантност във взаимоотношенията	Целогодишно	Педагогически съветник	При необходимост и по програма, съобразена с графика за провеждане на час на класа
Актуализиране на критериите за анализ на обучението и развитието на децата и учениците	31.10.2017 г.	Координиращ екип	
Оценка на децата и учениците спрямо актуализираните критерии	9 - 20.11.2017 г.	Класни ръководители	
Обсъждане на обобщената информация за индивидуалния напредък и необходимостта от конкретни мерки за обща подкрепа, изготвяне на индивидуални планове за действие	До 14 дни след подаване на анализа от класните ръководители	Класни ръководители и координиращ екип	
Оценка на необходимостта от допълнителна подкрепа на деца и ученици с индикации за СОП	Целогодишно и при необходимост, от един до три месеца след установяване на необходимостта от оценка	Екип за личностно развитие, сформиран за конкретния случай	
Оценка на необходимостта от допълнителна подкрепа на деца и ученици в риск, с хронични заболявания и тези с изяви дарби	При необходимост, не по-късно от 3 месеца от разпознаване на необходимостта от извършване на оценка	Екип за личностно развитие, сформиран за конкретния случай	
Осъществяване на конкретна обща и допълнителна подкрепа, проследяване на напредъка, корекции в плана при необходимост	Оценка на напредъка на всеки три месеца	Екип за личностно развитие, сформиран за конкретния случай	
Награждаване на ученици	Целогодишно	Директор, педагогически съвет	При определен повод за поощрение
Осигуряване на индивидуални награди за постижения по професионални направления за зрелостници	11.05.2018 г.	Директор	При възможност – подкрепа от Обществения съвет на

			училището
Кариерно ориентиране и консултиране	Целогодишно	Педагогически съветник, кариерни консултанти	
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	Целогодишно	Педагогически съветник	При необходимост в сътрудничество със специалисти от други институции
Партньорство с родителите за справяне с проблемното поведение на децата им и приобщаване към училищната среда	Целогодишно	Класни ръководители, координиращ екип	
Сформиране на екипи за допълнителна подкрепа	Целогодишно	Координатор	При необходимост
Взаимодействие с Център за личностна подкрепа, Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование, Национален логопедичен център, научни, творчески и спортни клубове	Целогодишно	Координатор	При необходимост
Обучение на педагогически специалисти във връзка с дейностите по реализация на обща и допълнителна подкрепа	По график, заложен в училищния план за квалификация	Директор, председател на УКК, педагогически съветник	

Програмата е приета с Решение на педагогическия съвет на ПГМЕТТ „Христо Ботев“, Протокол № 1/19.10.2017 г. и е утвърдена със Заповед № 82/20.10.2017 г. на директора на гимназията.